

**SZEGEDI
ÜNNEPI
HETEK
1975**

Ivan Sokol (Csehszlovákia) orgonahangversenye a dómában, hétfőn este 8 órakor.

Jubileumi Délalföldi Tárlat a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában, július 14-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai: Hunok, avarok, magyarok; A Tisza élővilága; Szegedi népi élet; Szeged az irodalomban; Szegedi Galéria; Kóla és földgáz.

Nyári kalauz

Szabadtéri játékok

Az ünnepi hetek vezető programja, úgy építik körül a társrendezvények, mint bolygók a napot vagy falvak a várost. Rangját a harmincas évektől örökölte, a kor legjelentősebb hazai színház-művészei, külföldi zeneművészei hagyták névjegyüket a Dóm téren, Hevesi Sándor és Pietro Mascagni, Hont Ferenc és Gina Cigna, Csontos Gyula és Apollon Granforte. A nagy hagyomány mégis az a tizenhét, esztendő, hogy 1959-től megszakítás nélkül életképes, nyaranta a nézők tíz- és tízezreit vonzza Szegedre, a magyar és egyetemes művészet legjelesebb értékeit, alkotásait juttatja el, magas hőfokú tolmácsolásban, azokhoz is, akik itt halottak először operát, itt léptek át először Thália szentélyét. Méreteinél, lehetőségeinél fogva: a közművelődés fellegvára. Tavalyig egymillió-kettőszázhetvennégyezer nézője volt.

Az idei szezon, felszabadulásunk 30. évfordulójának fényében, ünnepi — és a „fordulat évének” ígérkezik. Múlt év szeptemberében ugyanis távlati műsorterv készült, melynek kettős célja: a programok kialakult és bevált szerkezetében, a változatlanul érvényes koncepción belül új utakat, még járhatlan ösvényeket keresni a nagy közönségsikerű darabok repertoárjához. A régi és új ilyen egészséges ötvözetét kínálja már az idei évad: Erkel Bánk bántja, a néptáncfesztivál gálaestje, Kodály Hány János mellé dómzsinpadi ősbemutatóként a Fidelit, Beethoven szabadságoperáját és a szinpadi drámaköltészet remekét, Ibsen Peer Gyntjét. Ízelítőül, a tervek közül, megemlíthjük a Csongor és Tündét, A varázsfuvolát, a Lohengrint, a Nabuccót, Az ember tragédiáját, A csodálatos mandarint és A fából faragott királyfit, A mosoly országát.

Csapóajtó a buszon

Csapóajtó — csipő ajtó. Először pesti híradásból olvastam, hogy idős asszonyt cibált el a busz vagy villamos — már nem emlékszem rá, melyik —, mert becsípte kezét a csapóajtó. Aztán Szegeden lehetett hallani, valakit úgy rántott el a busz, hogy a sétatálcá maradt az ajtók között. Egy másik bal-esetnek kislgyermek volt az áldozata. Figyelmetlen a sofőr? Vagy az utas? Bármerre indulnék, mindkettőre találnék példát, és a példához magyarázatot. Idegrendszerünk vagy lassabban, vagy éppen gyorsabban kapcsol, mint kellene. Nem azt akarom firtatni, mikor ki volt a hibás — hozzáértőbb emberek vagy megtették, vagy megteszik ezt —, azt inkább, tehetnénk-e ellene valamit.

Csapóajtó — csipő ajtó. Először pesti híradásból olvastam, hogy idős asszonyt cibált el a busz vagy villamos — már nem emlékszem rá, melyik —, mert becsípte kezét a csapóajtó. Aztán Szegeden lehetett hallani, valakit úgy rántott el a busz, hogy a sétatálcá maradt az ajtók között. Egy másik bal-esetnek kislgyermek volt az áldozata. Figyelmetlen a sofőr? Vagy az utas? Bármerre indulnék, mindkettőre találnék példát, és a példához magyarázatot. Idegrendszerünk vagy lassabban, vagy éppen gyorsabban kapcsol, mint kellene. Nem azt akarom firtatni, mikor ki volt a hibás — hozzáértőbb emberek vagy megtették, vagy megteszik ezt —, azt inkább, tehetnénk-e ellene valamit.

— Tartsa meg magának, ha erre van kérése! Arra nem gondol, hogy vagy nekünk jönne valaki hátulról, ha most is az ő jegyét nyálgatná a sofőr, vagy mi lépnénk rá az előttünk járó biciklire. Ha már elhangzott a tisztességtelenség vádja, megkérdem a végállomáson, mi haszna lehet a jegyből annak, aki megtartja.

— Semmi. Nem a jeggyel számolunk el. Ami pénz a perselybe kerül, benne is marad. Figyelgetem, melyik gombra nyílik, melyikre csukódik az ajtó. Okos találmány, de rájövök, messziről nézve nem jó. Az egyik ajtó fele még tárva, de a lámpa már jelzi, hogy becsukódott.

Van időnk a végállomáson, mindent kérdezhettek. Be is ülhetek a kormány mögé, gombokat nyomogathat. Azt játsszuk, hogy nincs kint senki — legalábbis tükörből nem látszik, hogy lenne —, benyomom az ajtó gombját. Már sístereg, csukódik, amikor látom, hogy ugrik föl az utas. Játék csak, utasom szíveségből a gépkocsi vezetője. Kapok a másik gombhoz, mint a villám, visszanyitnám az ajtót, de addigra már közé került. Számítanám le az én járhatlan reflexjeim tehetetlenségét, de azt hallok, hogy ez ellen nincs orvosság. Az ajtó becsípheti az utast. (De ha már becsípte, látni lehet a tükörből a kívül maradt részét.)

Hamar megegyezünk, hogy a három zöld, meg a három piros gomb sok. Ha ugyanazt a gombot kellene nyomni nyitáskor és csukáskor is, csupán a lámpa jelezne a zöldet, vagy pirosat, egy-két becsípést el tudnánk kerülni.

Most azt játsszuk, hogy lezáll valaki a középső ajtón. Lehajol, leteszi a kosarát, lép az alsó lépcsőre. Üres a kocs, és öt tükörből választathatok, mégse látom. A hátsó ajtónál még ennyit se.

SZÍVESÉGBŐL SE

— A csengőt mindenki használja? — Nem. Sokan azt mondják, hiába szól a csengő, jelezvén, tilos a főlzállás, nem sokat ér. Kevesen tartják be, főleg az akkor is. És nem védekezhetsz vele a sofőr, mert nincs kírva, mire jó a csengő, és piros lámpa sincs. Az újság ugyan megírta egyszerűen, de nem olvas mindenki újságot, vagy elfelejti, amit olvasott.

Azért jöttem, hogy utána sorba járjam a föllelhető

szaktekintélyeket: mit lehetne tenni, hogy a busz semmiképpen el ne indulhasson, ha az ajtó között van valaki. Azt látom, a gépkocsivezető nyakig van a munkában. Az előbb nem látott senkit, megnyomta a gombot és balra néz a tükörbe, hogy a forgalom engedi-e indulni. Mire visszanéz, megeshet, az ajtó már becsípett valakit. A metrónál egy forintért dolgozik a fotócella, és úgy őrzi az egész földalattit, mint a hétfejű sárkány. Miért ne dolgozhatna itt is? — zötyögtem magamban a gondolatot.

Megkérem a vezetőt, csipje oda a kezemet a két ajtó közé. Azt mondja, ilyen durvaságot szíveségből se játszik. Fogom a kis seprű nyelét — olyan vastag csak, mint a hüvelykujjam —, becsípjük azt. Egyszer jelzi a lámpa, hogy nem csukódott be az ajtó, másodszor nem jelzi. Erre tehát nem adhatunk semmit, a kabát sarka a seprűnyélnél is vékonyabb.

MEGOLDÁST KERESÜNK

Kérem az olvasót, az én szakértelmemre ne adjon semmit, csak azt higgye el, ha az én csekélyke ellenvételemmel odajutunk tíz perc alatt a gépkocsi vezetőjéhez, hogy barkácsoló ember tudna megbízható szerkezetet csinálni, akkor biztosra vehető, hogy konstruktörök ugyanennyi idő alatt akár tíz megoldást is találhatnak.

Az új buszokon automata sebességváltók vannak. Kapcsológomb zárja az áramkört, úgy működik ez a rendszer. Mi azt találtuk ki, hogy szerelnék minden ajtó fölső vezető büttykeit közé olyan két oldalra működő kapcsolót, amelyikre rábízhatnánk a sebességváltó áramkörét. Csak akkor adna oda áramot, ha minden ajtó tökéletesen becsukódott. Olyan finomra be lehetne szabályozni, amilyenre akarjuk. Még haragosat se tudná oda csípni így a sofőr. (Az a kapcsoló, amelyiket az ajtózárhoz pumpa karja működtet, erre a célra nem jó.)

Ismétlem, nem azt állítom, hogy ez a jó megoldás. Csak azt, hogy lehet megoldás. Olyan terhet vennék le vele a buszvezetők nyakáról, amely örökre lelki nyomorékká teheti őket, és testileg az utast. Ha ezt a terhet ki-zárás alapon rá tudjuk bízni a szerkezetre, bízzuk rá.

A kettőnk javaslata azért sem jó, mert csak az automata sebességváltós buszok adottságaira gondoltunk. Ha nálam okosabb ember kerülne egyszer a régi buszokra hasonló gondolattal, biztosan találna azokra is megoldást. Kérem tisztelettel, tegye meg.

H. D.

Az igazság másik fele

Válasz Petőfitelepről

Pénteki lapunkban tudósítást közöltünk a belvíz elleni védekezés szegedi eredményeiről és gondjairól, a városi tanács vb ülésén elhangzott tájékoztató alapján. A tudósításra válasz érkezett Petőfitelepről, melyet az alábbiakban adunk közre:

A szokatlanul nagy mennyiségű eső, amely májusban és júniusban lehullott, július elején városunk egyes mély fekvésű területein belvízveszélyt okozott. A veszély elhárításáért a tanács szervei, a tűzoltóság, a vízügyi szakemberek, a termelőszövetkezet dolgozói sokat tettek, ezért ezúton is köszönetet szeretnénk mondani. A lakott területek védelmébe be kell vonni a lakosokat is — ez minden jó érzésű ember véleményével megegyezik.

Ezért is értünk egyet a július 4-én a Délmagyarorszában közölt „Eredményes védekezés a belvíz ellen” című tájékoztatóval. Amit a petőfitelepekkel kapcsolatban tartalmaz a cikk, sajnos, előfordult: „Karba tett kézzel nézték, hogyan igyekeznek mások menteni az ő javukat.” De ez az igazságnak csak egyik fele. A másik feléhez hozzátartozik, hogy éppen a problémakörhöz kapcsolódva már a májusi esőzések után a Búdos Gy. utca lakói felajánlották társadalmi munkájukat: anyagbiztosítása esetén rendezik az utca levezető csatorna-rendszerét és járdáit. Korábban hasonló felajánlásokat tettek más utcák lakói is. A jelen veszélyes helyzetben a Gábor Áron utcában lakók július 2-án éjfélig csákannyal, ásóval, lapáttal vezették a vizet, amíg tudták, de a végén győzött a víz. A Kapitány utca lakói félóránként nézték meg az egyik idős, egyedül élő bácsit lakásában, hogy mikor válik szükségessé átmentése valamelyik kevésbé veszélyeztetett házba. Egyesek tényleg felháborodva vették tudomásul, hogy éjszaka is dolgoznak a szivattyúk, de többen ijedten mentek ki, ha elhallgattak a gépek, félve attól, hogy a gép hibája miatt a

védekezésben nehézségek lesznek. „Az áteresztől ki-bányászott, a víz útját elzáró téglák, sóder, zsírosbödön, a lakók hanyagságából kerültek oda”, de Petőfitelepek lakóinak többsége helytelenül ezt, és sajnálja, hogy a védők felelősségére vonása

nem történt meg. Mi, petőfitelepek úgy érezzük, hogy e néhány sor kiegészítéssel válik teljessé az a három izgalmas nap, amelyről a pénteki újság már tájékoztatót.

Stanics Béla
tanácsstag

Rendelet:

A mezőgazdasági építési és telepítési beruházások ártámogatásának átmeneti korlátozásáról

A Magyar Közlöny 47. számában megjelent a pénzügyminiszter, valamint a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter együttes rendelete a mezőgazdasági építési és telepítési beruházások ártámogatásának átmeneti korlátozásáról. A rendelettel 1975. július elsejétől az ideai kezdésre vonatkozó ártámogatási okiratok kiadását átmenetileg felfüggesztették. Nem vonatkozik a szabályozás a szakosított szarvasmarhatelepek termelő és kiszolgáló épületeire, építményeire, a szarvasmarhatartási épületeire, a megálló épületek szarvasmarhatartási létesítményekké történő átalakítására, terménytelepítési beruházásokra, ültetvénykorszerűsítésekre, törzsültetvény létesítésre és áruszülő-termelő ültetvények ilyen célra történő átalakítására. Ezekre tovább is kiadják az okiratot. Azokra az ideai kezdésre tervezett beruházásokra, amelyekre az ártámogatás iránti kérelem 1975. június 30-ig az illetékes szervhez megérkezett, az okiratot kiadják, tehát az ártámogatást ilyen esetben a termelők igénybe vehetik.

Az átmeneti korlátozásra azért volt szükség, mert az

ártámogatási keretet, amely nem volt kisebb az egy évvel korábbinál, a termelők időközben kimerítették. A keret különben 2,2 milliárd forintot irányzott elő idén a mezőgazdasági építési és telepítési beruházások ártámogatására.

Kinevezések a József Attila Tudományegyetemen

Az oktatási miniszter 1975. július 1-től 3 éves időtartamra, az Egyetemi Tanács javaslata alapján dr. Leindler László egyetemi tanárt, akadémikust, a tudományos rektorhelyettesi, a kari tanács javaslatára dr. Tandori Károly tanszékvezető egyetemi tanárt, akadémikust, a Természettudományi Karon a dékáni teendők ellátásával bízza meg.

Ugyancsak az oktatási miniszter 1975. július 1-től a Tudományos Szocializmus Tanszékre másodállású egyetemi tanárrá nevezte ki Orbán Sándor docenst, egyetemi docenst az Allamigazgatási és Pénzügyi Jogi Tanszékre dr. Szűcs István, az I. sz. Magyar Irodalomtörténeti Tanszékre Keserű Bálint, a II. sz. Magyar Iro-

dalomtörténeti Tanszékre Kiss Lajos, a Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszékre dr. Ács Gábor, a Geometriai Tanszékre dr. Lovász László, a Földtani és Őslénytan Tanszékre dr. Molnár Béla, a Genetikai Tanszék Csoporthoz dr. Orosz László, az Allatani Tanszékre dr. Stammer Aranka és a Tudományos Szocializmus Tanszékre dr. Réti László adjunktusokat.

A Természettudományi Kar Tanácsának határozata alapján a dékánhelyettesi teendőket 1975. július 1-től 1978. június 30-ig dr. Seres László docens látja el, dr. Balázs József dékánhelyettesi megbízását az Allam- és Jogtudományi Kar Tanácsa újabb 3 évre megújította.

SZÍVESÉGBŐL SE

— A csengőt mindenki használja? — Nem. Sokan azt mondják, hiába szól a csengő, jelezvén, tilos a főlzállás, nem sokat ér. Kevesen tartják be, főleg az akkor is. És nem védekezhetsz vele a sofőr, mert nincs kírva, mire jó a csengő, és piros lámpa sincs. Az újság ugyan megírta egyszerűen, de nem olvas mindenki újságot, vagy elfelejti, amit olvasott.

Azért jöttem, hogy utána sorba járjam a föllelhető

SZÍVESÉGBŐL SE

— A csengőt mindenki használja? — Nem. Sokan azt mondják, hiába szól a csengő, jelezvén, tilos a főlzállás, nem sokat ér. Kevesen tartják be, főleg az akkor is. És nem védekezhetsz vele a sofőr, mert nincs kírva, mire jó a csengő, és piros lámpa sincs. Az újság ugyan megírta egyszerűen, de nem olvas mindenki újságot, vagy elfelejti, amit olvasott.

Azért jöttem, hogy utána sorba járjam a föllelhető